

Start » Fakty » Wilno i Wileńszczyzna » Rozpoczęła się rozbiórka muru z płyt nagrobnych

Rozpoczęła się rozbiórka muru z płyt nagrobnych

Wilnoteka.lt, 5 maja 2015, 09:31

Rozbiórka muru z płyt nagrobnych, fot. wilnoteka.lt/Bartosz Frątczak

Harcerze przystąpili do rozbiórki muru z płyt nagrobnych, który odkryli wczesną wiosną w jednym z zaniedbanych podwórz przy ul. Algirdo w Wilnie. Stołeczny samorząd nie znalazł środków na prace likwidacyjne, więc w rozbiórce i wywiezieniu betonowych nagrobków pomagają pracownicy właściciela działki. Po zdokumentowaniu przez harcerzy trafią one do magazynów spółki samorządowej Grinda. Zostaną tam do czasu, aż historycy i specjaliści ds. ochrony zabytków ustalą, czy są to nagrobki z któregoś ze zniszczonych po II wojnie światowej cmentarzy, odpadki z fabryki,

produkcującej betonowe płyty, czy też płyty, które z jakiegoś powodu nie zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Wczesną wiosną 2015 roku harcerze 1 Wileńskiej Drużyny Harcerzy "Trop" im. A. Małkowskiego Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie (ZHPnL) w jednym z podwórz w centrum Wilna, przy ul. Algirdo odkryli [ścianę wymurowaną z nagrobków](#) żołnierzy poległych w I wojnie światowej. Niegdyś teren ten należał do Litewskich Kolei, obecnie jest to własność prywatnej spółki. W tej części śródmieścia w okolicach dworca autobusowego ostatnio trwają intensywne prace budowlane: stare budynki są wyburzane, a w ich miejsce powstają nowe domy mieszkalne i biurowce. Na płytach widnieją nazwiska żołnierzy różnych narodowości i wyznań zapisane po polsku. Stylistyka jednoznacznie wskazuje na to, że powstały one w czasach II Rzeczypospolitej, w przedwojennym Wilnie. O swoim odkryciu harcerze poinformowali litewski Departament Dziedzictwa Kulturowego oraz ambasady: polską, niemiecką i rosyjską. Udało się zainteresować tą sprawą również stołeczny samorząd.

Opinie w sprawie tego, skąd w tym miejscu pojawiły się płyty nagrobne, wciąż są podzielone. **Marian Mirzojan**, wicekomendant ZDH "Trop", przypuszcza, że mur został wzniesiony w okresie sowieckim, a nagrobki zostały przywiezione ze zniszczonych po II wojnie światowej cmentarzy na Wileńszczyźnie, na których grzebano żołnierzy I wojny światowej. Natomiast **Vitas Karčiauskas**, szef wileńskiego oddziału Departamentu Dziedzictwa Kulturowego przypuszcza, że płyty zostały odlane w zakładzie betoniarńskim, który działał w pobliżu, ale z nieznanymi powodami nigdy nie zostały wywiezione na żaden cmentarz. W latach 1926-1928 na terenie cmentarza parafialnego św. Stefana rzeczywiście produkowano betonowe płyty, jednak żelazo znalezione pochodzi właśnie z tego okresu, to raczej mało prawdopodobne, by nie trafiły one na cmentarz np. z powodu wybuchu kolejnej, wielkiej wojny w 1939 roku. Nie wykluczone więc, że są to jakieś odpadki produkcyjne, które np. z powodu błędu czy defektu nie zostały odebrane przez zleceniodawcę, a z czasem użyto je jako budulca...

Trwa identyfikowanie nazwisk umieszczonych na płytach. Przesłane do różnych instytucji i organizacji w Polsce, Rosji i Niemczech dane z pierwszych siedmiu odkrytych płyt nie naprowadziły jeszcze na żaden trop. **Rosjanie odnaleźli w swoich archiwach tylko jedno nazwisko - Atanacjusz Minko (Афанасий Минко) zaginął bez wieści jeszcze w sierpniu 1914 r.** Fakt, że na każdym nagrobku widnieje inna data śmierci, a obok wojskowych rosyjskich i niemieckich widnieją także nazwiska polskie, litewskie i muzułmańskie, dowodzi, że jest to dość przypadkowy zbiór ofiar, np. zmarłych w szpitalu wojskowym lub obozie jenieckim gdzieś poza Wilnem. Być może w zawierusze wojennej lat 1918-20 dokumentacje z tego typu doraźnych placówek podległych ówczesnej administracji niemieckiej uległy zniszczeniu i dopiero po latach zaczęto porządkować miejsca ich spoczynku, a być może nawet przeniesiono rozproszone groby na jakąś jedną, większą kwaterę. Rozwikłanie tej tajemnicy będzie wyzwaniem dla historyków, którzy potrzebują jak największej nazwisk i dat, by wyjaśnić los nagrobków.

Zanim ta zagadka zostanie rozwiązana i zapadnie jakakolwiek decyzja w sprawie dalszego losu odnalezionych płyt, postanowiono zdeponować je w jednym z magazynów spółki samorządowej Grinda. Od lat spoczywają tam już macewy z dawnego żydowskiego cmentarza na Holenderni, którymi swego czasu władze sowieckie ułożyły schody na górę Boufałową.

Harcerze, którzy od początku deklarowali zamiar doprowadzenia sprawy do końca i wyjaśnienia pochodzenia płyt nagrobnych, zgłosili się do ochotniczej pracy przy rozbiórce muru, gdyż władze miasta nie znalazły środków na demontaż. Wsparcia udzielił natomiast właściciel działki, na terenie której odkryto niezwykły mur - z chęcią

10 Poniedziałek, 17 sierpnia 2015

Imieniny obchodzą: Anastazy, Anita, Bonifacy, Na Litwie: Hiacintas, Jacintas,

Więcej ...

WILNO I WILEŃSZCZYŻNA

Uczniowie klas początkowych będą jeździli po Wilnie za 10 euro rocznie

Przed zbliżającym się nowym rokiem szkolnym rodzice uczniów mają spore wydatki. Najdrożej kosztuje wyposażenie przyszłego pierwszaka. Tym bardziej więc...

- Patriotyczny weekend na Wileńszczyźnie
- Hej, alpaki z Mościszek!
- Festiwal "Gėla" - dźwięczna muzyka w...
- Polonezy w kościele św. Katarzyny
- Odra-Niemen na cmentarzach Wileńszczyzny

Więcej

POLACY NA LITWIE

Soleczniki górą również na Igrzyskach Polonijnych

41 złotych, 32 srebrne i 41

brązowych medali przybyło w niedzielę do rejonu sołecznickiego z XVII Światowych Letnich Igrzysk Polonijnych „Śląsk 2015”...

- Weści z Laudy: Wędziogolanie na festiwalu w...
- Harcerze nie zawsze wybierają las - "Silva..."
- "Masto snów" Roberta Bluja
- Studia polonistyczne na Litewskim Uniwersytecie...
- Birety w górę!

Więcej

LITWA

Lekcje polskiego w litewskiej szkole?

Od września 2016 roku uczniowie z rodzin nielitewskich, uczęszczający do szkół litewskich, będą mieli możliwość uczenia się swego języka ojczystego, na...

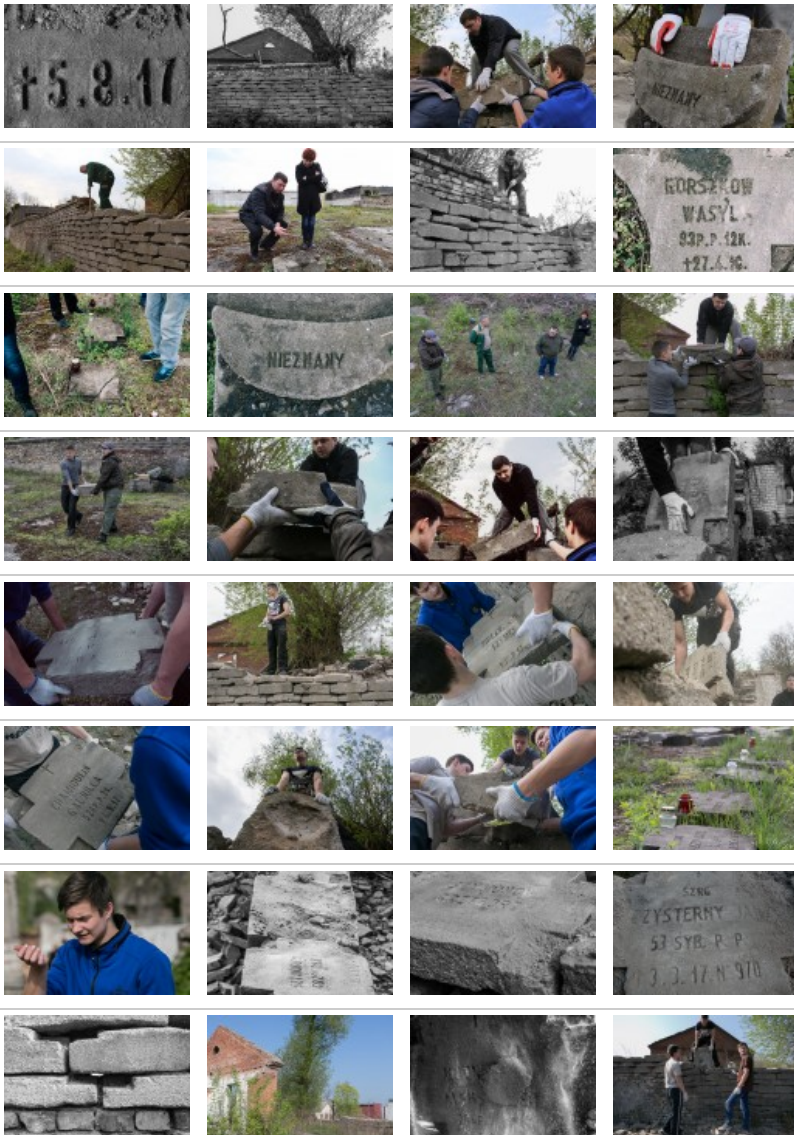
- 73-letnia emerytka z Wilna wśród 26 tys. przeje...
- Coraz mniej powołań na Litwie - alarm dla Żmudzi
- A Butkevičius: Zwiększanie emerytur to obowiązek...
- Linas Linkevičius o darach Bronisława...
- Bronisław Komorowski podzielił się z Litwą...

Więcej

pozbycia kłopotliwego znaleziska o bliżej nieznannej wartości historycznej oddelegował do pomocy harcerzom swoich pracowników razem z autem. Do jutra wszystkie płyty zostaną skatalogowane i przewiezione na teren chroniony.

Na podstawie: Inf.wł.
Zdjęcia: Jan Wierbiel
Montaż: Bartosz Frątczak

Galeria:

ZA MIEDZĄ

Litwy nie ma na mapie pierwszych oficjalnych wizyt prezydenta Andrzeja Dudy

Zaprzysiężony 6 sierpnia prezydent Polski Andrzej Duda 23 sierpnia udaje się w swoją pierwszą zagraniczną podróż do Tallina. Weźmie tam udział w obchodach...

- Archeolodzy w poszukiwaniu krzyżackiego obozu pod...
- Obchody 70 rocznicy przybycia Kresowian do Gdańsk
- Wspaniały start narciarzy rejonu wileńskiego w Go...
- W Japonii ukazała się książka o rotmistrzu...
- Wybory w Polsce: kontrowersyjna lista PO

Więcej

OGŁOSZENIA

Praca Niemcy

Praca przy rozbieraniu budynków .
Wymagane polski komunikatywny.
Kontakt 00491772440881

- Kredyt oferuje międzypartular serii
- Studia polonistyczne na Uniwersytecie...
- VII Międzynarodowe Forum Tato.net SŁUCHAC I...
- Rodzinny spływ kajakowy po Żeimianie
- Praca dla osoby po szkole muzycznej (pianino)

Więcej

OSTATNIO KOMENTOWANE

"Ukraiński Hapak i taniec

17.08.2015 - 18:07

To nie takie proste jak pisze

17.08.2015 - 10:53

OBY SIĘ WRESZCIE STAŁO -

16.08.2015 - 13:29

Polacy na Litwie muszą liczyć

15.08.2015 - 19:40

Przenoszenie wewnętrznej

14.08.2015 - 11:25

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych od Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania "Współpraca z Polonią i Polakami za granicą"

Share / Save

Wyślij znajomemu

Komentarze

#1 Thank you guys for your

Igor (niezweryfikowany), 26 czerwca, 2015 - 10:56

Thank you guys for your discovery, and for your work!

[powtórz](#)

#2 Уважаемые скауты, огромное

Бибигов Валерий (niezweryfikowany), 6 maja, 2015 - 21:23

Уважаемые скауты, огромное дело сделали. Большое Вам спасибо. Постараемся помочь с определением принадлежности захоронений.

С уважением,

Бибигов В.В.

Президент Союза Возрождения Родословных Традиций.

WWW.SVRT.RU

Российская Федерация.

[powtórz](#)

Sposób wyświetlania komentarzy

Widok uproszczony, z treścią Najpierw najnowsze 50 na stronę Zachowaj ustawienia

Wybierz preferowany sposób wyświetlania odpowiedzi i kliknij "Zachowaj ustawienia", by wprowadzić zmiany.

Dodaj nowy komentarz

Nazwisko lub pseudonim:

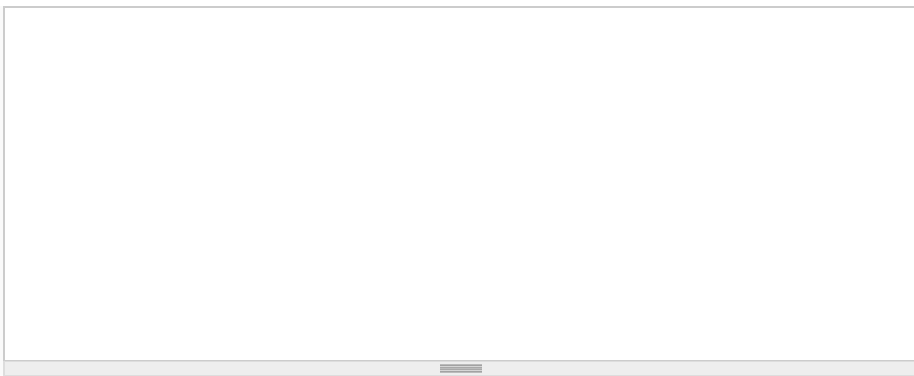
Anonim

E-mail:

Zawartość pola nie będzie udostępniana publicznie.

Strona domowa:

Komentarz: *

Zachowaj Podgląd

© 2010-2015, Wilnoteka

